

Reviderte nasjonalregnskapstall for 1995-1997

Statistisk sentralbyrå legger i denne utgaven av Økonomiske analyser fram endelige nasjonalregnskapstall for 1995 og nye foreløpige tall for 1996 og 1997. Tallene viser at bruttonasjonalproduktet (BNP) økte med 3,5 prosent i volum fra 1996 til 1997. Dette er samme vekstanslag som SSB publiserte i Økonomisk utsyn tidligere i år. For 1995 og 1996 er BNP-veksten nå beregnet til henholdsvis 3,8 og 5,5 prosent. For begge årene innebærer dette en moderat oppjustering av veksttakten i forhold til tidligere publiserte tall (0,2 prosentpoeng).

Lavere vekst i innenlandske anvendelser i 1997

Totale innenlandske anvendelser vokste ifølge de reviderte tallene med 5,7 prosent fra 1996 til 1997, og utviklingen er dempet noe i forhold til tidligere beregninger. Bruttoinvesteringer økte med 13,4 prosent i volum, mens konsum i offentlig forvaltning og husholdninger og ideelle organisasjoner økte med henholdsvis 3,1 og 3,0 prosent. Veksten i offentlig konsum er revidert opp, mens utviklingen i bruttoinvesteringer er revidert ned. Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner har samme vekst som tidligere beregnet.

Eksporten økte ifølge de reviderte tallene med 5,7 prosent i volum fra 1996 til 1997, mens importvolumet steg med 12,3 prosent. Eksportveksten er revidert opp med 1,6 prosentpoeng. For importen er det foretatt bare en svak oppjustering av veksten.

Overskuddet på driftsbalansen med utlandet er beregnet til 56,8 milliarder kroner for 1997, dette er 1,8 milliarder kroner lavere enn tidligere anslag.

Det er forholdsvis små revisjoner i volumveksten i produksjon og bruttoprodukt for de fleste næringer i 1997. Bruttoproduktveksten i hotell- og restaurantvirksomhet er imidlertid revidert markert opp, fra 1,9 prosent til 6,2 prosent. Årsaken er at det er tatt i bruk en ny omsetningsindikator i beregningen av produksjonsutviklingen i denne næringen. Bygge- og anleggsvirksomhet og forretningsmessig tjenesteyting hadde svært sterk vekst i 1997. Målt i faste priser er veksten i bruttoproduktet beregnet til henholdsvis 8,5 og 10,0 prosent. For begge disse næringer er volumveksten justert opp i forhold til tidligere anslag.

Nye foreløpige tall for 1996

Revisjonen av 1996-tallene har avdekket sterkere vekst i bruttoinvesteringene enn tidligere beregnet, og volumøkningen er ifølge det reviderte regnskapet 6,0 prosent fra året før. Viktige årsaker til oppjustering av veksten i investeringene er økt import av produksjonsutstyr til oljevirk-somheten og høyere bygge- og anleggsaktivitet enn tidligere beregnet. Veksten i konsumet i både offentlig forvaltning og i husholdningene er om lag den samme som før revisjonen, og var på henholdsvis 3,2 og 4,7 prosent. Sammen med en noe svakere utvikling i eksportoverskuddet i

faste priser enn tidligere beregnet, blir resultatet at BNP-veksten fra 1995 til 1996 er revidert opp med 0,2 prosentpoeng, til 5,5 prosent. Volumveksten for Fastlands-Norge er imidlertid revidert opp noe mer, fra 3,7 til 4,1 prosent.

De reviderte næringsstallene for 1996 viser moderate endringer i forhold til det som tidligere er publisert. Den viktigste endringen er at volumveksten for bruttoproduktet i bygge- og anleggsvirksomhet er justert opp fra 2,4 til 5,6 prosent. Også veksten i forretningsmessig tjenesteyting er justert opp. De reviderte nasjonalregnskapstallene forsterker dermed bildet av at disse to næringene har hatt en svært sterk vekst de siste to årene.

Oppjustering av husholdningenes konsum i 1995

Ifølge endelig nasjonalregnskap for 1995 var konsumveksten fra året før i husholdninger og ideelle organisasjoner 3,4 prosent. Tidligere var veksten beregnet til 2,7 prosent. Både vare- og tjenestekonsumet er oppjustert. Nedjustering av veksten i offentlig konsum og bruttorealinvesteringer fører imidlertid til at økningen i de totale innenlandske anvendelsene er lite endret, fra 4,2 til 4,3 prosent.

Volumveksten for eksport i 1995 er justert opp fra 3,6 til 4,3 prosent. Høyere eksportoverskudd bidrar til at veksten i BNP i 1995 er justert opp fra 3,6 til 3,8 prosent. Volumveksten for Fastlands-Norge er imidlertid justert litt ned, fra 3,1 til 2,9 prosent. De nye beregningene viser nedjusterte vekstrater for bruttoproduktet både i industrien totalt (fra 3,0 til 2,1 prosent) og i bygge- og anleggsvirksomhet (fra 7,1 til 3,7 prosent). Også for flere tjenesteytende næringer har et mer omfattende datagrunnlag bidratt til reviderte nasjonalregnskapstall. Utenriks og innenriks sjøfart og forretningsmessig tjenesteyting er blant de næringene som har fått oppjusterte vekstrater for 1995.

Sterk sysselsettingsvekst

Nasjonalregnskapet viser en vekst i antall sysselsatte personer totalt på 2,9 prosent fra 1996 til 1997. På grunn av økende fravær i mange næringer var veksten i utførte timeverk totalt sett noe lavere, 2,3 prosent. Totaltallene for sysselsettingen er bare ubetydelig revidert for de tre siste årene. Det er også relativt moderate endringer i tallene for de enkelte næringene.

Mer omfattende lønnsstatistikk har ikke gitt grunnlag for store endringer av nasjonalregnskapets lønnsanslag, hverken totalt eller fordelt på næring. For 1997 er den beregnede veksten i samlet lønn per normalårsverk 4,6 prosent og per utførte timeverk 5,0 prosent, begge regnet fra året før. De reviderte tallene for samlede lønnskostnader viser en vekst på 8,1 prosent fra 1996 til 1997.

Høyere realinvesteringer og lavere finansinvesteringer

Foreløpige nasjonalregnskapstall for 1997 viser at husholdningene og offentlig forvaltning sto for 81 prosent av sparingen i Norge. Til sammen er sparingen i disse sektorene beregnet til 135 milliarder kroner, mens sparingen totalt for Norge er beregnet til 166,6 milliarder kroner i 1997. I 1996 utgjorde det offentlige og husholdningenes andel 77 prosent. I 1995 og 1996 var total sparing for Norge henholdsvis 100,5 og 149,4 milliarder kroner.

Den totale sparingen ble i 1997 disponert til nettoinvesteringer på nesten 110 milliarder kroner og til nettofinansinvesteringer i utlandet på 55,5 milliarder kroner. Sammenlignet med året før økte nettoinvesteringer med 29 milliarder kroner, mens Norges nettofinansinvesteringer i utlandet var 12 milliarder kroner lavere enn i 1996. De økte realinvesteringene forklares i stor grad av høy investeringsaktivitet i ikke-finansielle foretak. Disse foretakene økte sine nettoinvesteringer med nesten 22 milliarder kroner fra 1996 til 1997. De ikke-finansielle foretakene hadde negative nettofinansinvesteringer på 56 milliarder kroner i 1997, og dette er 27 milliarder kroner lavere enn i 1996.

Høy sparing i husholdningene

I det foreløpige nasjonalregnskapet for 1997 er husholdningenes sparing beregnet til 35 milliarder kroner. Dette er om lag 3,9 milliarder kroner høyere enn i 1996. Fra 1995 til 1996 økte sparingen med om lag 3,5 milliarder, til 31,1 milliarder kroner. Anslaget for husholdningenes sparerate (sparing som andel av disponibel inntekt) er i 1997 på 6,4 prosent, mens den i 1996 er beregnet til 6,1 prosent. Dette er en oppjustering fra tidligere regnskapsversjoner på henholdsvis 0,7 og 0,8 prosentpoeng for 1996 og 1997.

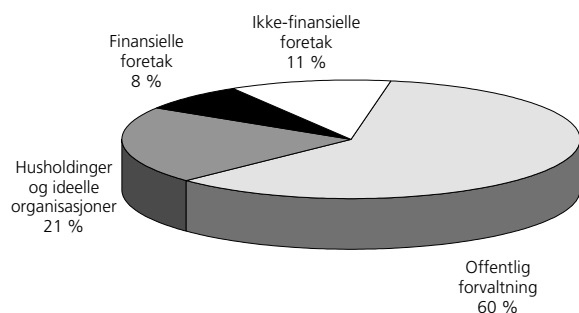
Den høye sparingen i husholdningene forklares i stor grad av økte disponible inntekter. Både i 1996 og i 1997 steg de disponible inntektene mer enn husholdningenes konsumut-

Tabell 1. Nasjonalregnskap 1995-1997. Hovedtall. Prosentvis endring i faste priser fra året før

	1995	1996	1997
Bruttonasjonalprodukt	3,8	5,5	3,5
Fastlands-Norge	2,9	4,1	3,8
Oljevirkosomhet og utenriks sjøfart	9,3	13,4	1,8
Innenlandsk anvendelse	4,3	4,7	5,7
Konsum i husholdninger mv.	3,4	4,7	3,0
Konsum i offentlig forvaltning	0,3	3,2	3,1
Bruttoinvesteringer i fast kapital	3,4	9,6	12,2
Eksport	4,3	9,8	5,7
Import	5,6	8,3	12,3
Driftsbalansen (mrd. kroner)	30,9	68,6	56,8
Sysselsatte personer (prosentvis endring)	2,1	2,5	2,9

Tabell 2. Husholdninger og ideelle organisasjoner. Inntekter og utgifter. Millioner kroner

	1995	1996	1997	Endring i prosent	
				96/95	97/96
Lønnsinntekter	438 139	470 741	508 410	7,4	8,0
+ Blandet inntekt/drifresultat	92 535	95 553	97 908	3,3	2,5
+ Formuesinntekter, netto	-2 527	152	1 856		
= Primære inntekter	528 147	566 446	608 174	7,3	7,4
+ Stønader fra offentlig forvaltning	146 662	154 874	160 975	5,6	3,9
+ Andre overføringer, netto	7 095	7 599	9 189		
- Skatt på inntekt og formue	200 681	216 802	235 314	8,0	8,5
= Disponibel inntekt	481 223	512 117	543 024	6,4	6,0
+ Korreksjon for sparing i pensjonsfond	4 953	5 696	5 578		
- Konsum i hush. og ideelle org.	458 492	486 678	513 596	6,1	5,5
= Sparing	27 684	31 135	35 006		
- Nettoinvesteringer mv.	9 158	9 521	12 516		
= Nettofinansinvestering	18 526	21 614	22 490		
Sparerate, prosent	5,8	6,1	6,4		

Figur 1. Sparing fordelt på innenlandske hovedsektorer i 1997

gifter. Økningen i samlet disponibel inntekt for husholdningene er beregnet til 6,4 prosent i 1996 og 6,0 prosent i 1997.

Inntektsøkningen de to siste årene skyldes i vesentlig grad økte lønnsinntekter. I 1996 steg lønnsinntektene med 7,4 prosent, mens økningen i 1997 var hele 8,0 prosent. Også formuesinntektene har bidratt til høyere disponibel inntekt i husholdningene. Mens netto formuesinntekter var negative i 1995, er de positive i både 1996 og 1997. Dette er de første årene med positive netto formuesinntekter for husholdningene i nasjonalregnskapets tidsserier, som strekker seg tilbake til 1978. For årene 1995 til 1997 er det innarbeidet ny statistikk, som har medført en oppjustering av avkastningen på husholdningenes forsikringsfond med om lag 3 milliarder kroner i 1995 og drøyt 6 milliarder kroner i 1996 og 1997. Husholdningenes inntekts- og formuesskatter økte med vel 8 prosent i både 1996 og 1997.

Nasjonalregnskapets revisjonssyklus

Nasjonalregnskapet følger en fast revisjonssyklus, der det tar vel to år fra de første foreløpige tallene for et regnskapsår publiseres til endelige tall foreligger. Det er tre hovedgrunner til revisjoner. For det første innarbeides ny informasjon om regnskapsåret, for det andre brukes det mer detaljerte og nøyaktige beregningsmetoder, og for det tredje endres basisåret for volum- og prisendringstallene.

Mens de endelige nasjonalregnskapstallene for 1995 bygger på et omfattende datagrunnlag når det gjelder næringsutvikling mv., bygger de foreløpige tallene for 1996 og 1997 på mer summarisk informasjon. Tallene for 1996 og 1997 er utarbeidet med utgangspunkt i det kvartalsvise nasjonalregnskapet, og dermed utarbeidet på et mer aggregert nivå enn tallene for 1995.

For 1995 er basisåret endret fra 1993 til 1994. For 1996 og 1997 er basisåret endret fra 1993 til 1995. Skifte av basisår har betydning for vekstrater på aggregert nivå ved at endrede relative priser påvirker de enkelte detaljerte komponentenes andeler av aggregatene, og dermed vektene som de enkelte vekstratene veies sammen med.

Veksten i husholdningenes disponible realinntekt (nomi-nell økning fratrukket prisstigning) er beregnet til 4,9 prosent i 1996 og 3,4 prosent i 1997. Beregningene er basert på nasjonalregnskapets prisindeks for konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner.